

POSTANOWIENIE

Dnia 1 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Czubik

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie ze skargi M. C.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w (...) w sprawie o sygn.
I ACa (...)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 1 września 2021 r.

- 1. odrzuca skargę;**
- 2. umarza postępowanie w przedmiocie wniosku M. C. o
zwolnienie od kosztów sądowych
w zakresie opłaty od skargi.**

UZASADNIENIE

M. C. (dalej: „skarżący”) pismem datowanym na 1 czerwca 2021 r. wniósł sporządzoną osobiście skargę na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w (...) pod sygn. I ACa (...). Jednocześnie skarżący złożył wniosek o zwolnienie go z obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od skargi, powołując się na trudną sytuację finansową.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie

prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 75, ze zm., zwanej dalej: „ustawą o skardze na przewlekłość”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie,

że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla jej rozstrzygnięcia, albo trwa dłużej, niż to konieczne dla załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, wniesienie skargi na przewlekłość postępowania jest dopuszczalne wyłącznie w toku postępowania, którego ta skarga dotyczy. W związku z tym prawomocne zakończenie postępowania czyni ją niedopuszczalną z mocy prawa.

Ustawa dopuszcza, co prawda, rozpoznanie skargi na przewlekłość postępowania, które zostało prawomocnie zakończone, jednakże pod warunkiem, że skarżący wniósł ją na etapie, gdy postępowanie, którego skarga dotyczyła, nadal było w toku. Sytuacja taka nie zachodzi jednak w niniejszej sprawie. Postępowanie toczące się przed Sądem Apelacyjnym w (...) pod sygn. akt I ACa (...) zostało bowiem prawomocnie zakończone z chwilą wydania przez Sąd Apelacyjny (...) wyroku z 24 czerwca 2020 r., a zatem jeszcze przed złożeniem skargi przez skarżącego.

Wniesienie skargi poza tokiem postępowania, jak to ma miejsce w niniejszej sprawie, skutkuje koniecznością jej odrzucenia.

Biorąc pod uwagę powyższe, na podstawie art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy skargę odrzucił.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że skarga M. C. na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w (...) pod sygn. I ACa (...) jest niedopuszczalna również z innych względów.

Podkreślić należy, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie o skardze na przewlekłość do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje

odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy (art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość). W przypadku skargi rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy niezbędne jest w tym zakresie sięgnięcie do przepisów o postępowaniu zażaleniowym w sprawach cywilnych regulujących zdolność postulacyjną strony. W myśl art. 87¹ k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych (§ 1), chyba że stroną, jej organem, jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, a także gdy stroną, jej organem lub jej przedstawicielem ustawowym jest adwokat, radca prawny lub radca Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, a w sprawach własności intelektualnej rzecznik patentowy (§ 2). Zasada ta znajduje zastosowanie do skargi na przewlekłość postępowania, podlegającej rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy i to niezależnie od przedmiotu postępowania, którego dotyczy zarzucana przewlekłość. W postępowaniu przed Sądem Najwyższym zdolność strony do podejmowania przez nią osobiście czynności procesowych jest zatem wyłączona. Skarga na przewlekłość postępowania w sprawach cywilnych, wniesiona przez podmiot pozbawiony zdolności postulacyjnej, podlega odrzuceniu bez wzywania do uzupełnienia braków formalnych (zob. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna z 16 listopada 2004 r., III SPP 42/04; postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lipca 2019 r., I NSP 52/19 i z 11 września 2019 r. I NSP 7/19).

W niniejszej sprawie skarga M. C. na przewlekłość postępowania została sporządzona i podpisana przez samego skarżącego z pominięciem przymusu adwokacko-radcowskiego, co skutkuje koniecznością jej odrzucenia również na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 3 k.p.c. i art. 87¹ § 1 k.p.c.

Konsekwencją odrzucenia skargi wobec jej niedopuszczalności jest zbędność orzekania w przedmiocie wniosku skarżącego o zwolnienie go od obowiązku ponoszenia opłaty sądowej od skargi. Postępowanie w tym zakresie należało zatem umorzyć na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i w związku z art. 355 k.p.c.